

Falato andar o programo le internacionali simbosijumistar „komunikajona le socialji tschatschipeske ando digitali cajtakero phuripe“ (septemberi 2021)

Tschatschipscha uso pomoschago la komunikacijonar le socialji tschatschipeske ando digitali cajtakero phuripe

Kekaj, vasch saj tema dschal – dukajipe geing dschuvla, dukajipe taj ladsch pedar o tschave, tschoripe, konflikoskero putripe, ajgeni phenipe, rasismus, migracijona, butjakere tschatschipscha, o tschatschipscha indigeni flogendar, sastipe, than, klima -, oni efektivu komunikajona naschtig nishta kerdo ol.

Vaschoda pekal amenge jek jekoschno, inklusivi koncepto, digitali tehnologiji te schofinel, save le dschivipeske, la manuschengera pativake taj le tschatschipeske pomschinen, taj na aun astaren.

Amenge tschatschipscha pekan, save le cile manuschenge o schajipe den, use jek transparenti, fochiskeri taj demokratischi debata use te ol, kaj le manuschen naphandlo usedschajipe uso informaciji taj o dschanipe hi, save le mirne khetan dschivipeske, le dipeske uso ajgeni phenipe, jeke ferantvoatinipeskere dschande khetanipeskere keripeske taj so duj riktschengere ferantvoatinipeske, pekamle hi.

Adala tschatschipscha andi historija la komunikacijonar favurclim hi taj jeke themeske sorginen, kaj:

- sakone manusch o tschatschipe hi, te komunicirinel, te informirinel taj dschanipe bajder te del. Ada mangel jek glajchi usedschajipe usi komunikacijonakeri struktura taj o tschatschipe upro naphandlo muaninipe.
- sakone manusch o tschatschipe hi, uso informacijakero- taj komunikacijonakero khetanipe use te ol, telal barikano dikipe le khetanipeskere tschuliptschendar taj vulnerabili khetanipeskere grupendar. Adaleske pekal jek inklusivi taj participativi vodnipe taj kontrola le medijali infrastrukturendar taj le digitali seletoskere formendar.
- sakone manusch o tschatschipe upre jek patijardi taj naphandli pradimi komunikajona hi. Adaleske pekal etischi normtscha, tschatschipscha taj papal latscho keripeskere koji use hamischne sikajiptscha.
- sakone manusch o tschatschipe upri pativ taj upre jek patijardo umdschajipe hi. Adaleske pekal transparenca taj jek ferantvotnipeskero esbe lipe le medijendar taj le digitali seletoskere formendar.
- sakone manusch o tschatschipe upro datakero arakipe taj upri kontrola pedar o ajgeni datscha hi, kaj te o putrinipe odole datschendar use genel, aun lim, hot odola use manuschengere tschatschipeskere dukajiptscha vaj krimineli aktivitetscha use nan. Ada iste ajgeni arditsojipe la digitali identitetatar, sakone jekoschne manuschestar ol taj intrinsischi

laha khetan phandli iste li ol, taj jek tschatschipeskero than pekamlo hi, savo jek arglajchinipe maschkar o tschatschipe upro privati dschivipe taj o arakipe le manuschengere tschatschipendar, schofinel.

- sakone manusch o tschatschipe upre jek ajgeni kultureli taj tschibtschakeri identiteta hi. Adaleske pekal thana le tschibtschakere taj kultureli mindenfelitikostar, taj schajjptscha le identificirinipestar lokali medijenca taj la kontrolaha odolendar.
- sakone mansuch o tschatschipe upro komunikacijonakere dschaniptscha taj upri medijengeri kompetenca hi. Adalesko pekal jek kultureli barikano sikajipe taj arsiklipe taj o arsiklipe kompetencendar le dialogoske, le arparujipeske, le use schunipeske, le pradipeske taj le kritische gondolipeske.
- sakone manusch usedschajipe use efektivni energijakere kveltscha hi, kaj o ajgeni digitalni taj elektronische medijengere geretscha fasorgim schaj on. Adaleske pekal usedschajipe use tehnologiji sar solariskeri- taj bavlalakeri ennergija.
- sakone manusch o tschatschipe upre kisetime geretscha, save potschim schaj on, vaj upre pradimo usedschajipe use kisetinipeskere geretscha ande sicherhajtakere thana, hi. Adaleske pekal na tschak o pekamle virtschoftliche koji, ham te jek „tschatschipe upri reparatura“.

[O cilo tekst laken tumen adaj: bit.ly/DigitalJusticeManifesto](https://bit.ly/DigitalJusticeManifesto)

About the language

Burgenland Romani is "is prevalent primarily in the Austrian province of Burgenland and represents an important component of the cultural and linguistic heritage of the Roma people," according to UNESCO. The language "can look back on a 500-year-old tradition and is spoken predominantly within the family environment, but also among friends and other members of the ethnic group."